

Usmernenie pre obce k utváraníu volebných okrskov a určovaníu volebných miestností

Vzhľadom na prípravu volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, ktoré sa vykonajú 30. septembra 2023 a s tým súvisiacu úlohu vyplývajúcu z rozhodnutia predsedu Národnej rady Slovenskej republiky č. 204/2023 Z. z. o vyhlásení volieb do Národnej rady Slovenskej republiky utvoriť volebné okrsky a určiť volebné miestnosti v lehote do 27. júna 2023 si Vás, aj s ohľadom na poznatky z praxe, dovoľujeme upozorniť na dodržiavanie niektorých skutočností vyplývajúcich zo zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“).

1. Podľa § 8 ods. 3 zákona: „**Volebný okrskok sa utvára tak, aby zahrňal spravidla 1 000 voličov.**“ Takto definovaný počet voličov predstavuje určitý optimálny počet voličov, ktorých hlasovanie v súlade so zákonom by pri ustanovenom čase 15 hodín hlasovania mala byť okrsková volebná komisia schopná zabezpečiť pri zachovaní rozumnej plynulosti a bezporuchovosti priebehu hlasovania, eliminujúc predovšetkým veľký nápor voličov prichádzajúcich v rovnakom čase do volebnej miestnosti (obzvlášť v záverečných hodinách). Ustanovený počet voličov cca 1000 však nemusí byť bezpodmienečne dodržaný v každej obci. Predovšetkým v obciach s malým počtom voličov môže byť (po adekvátnom zvážení všetkých rozhodujúcich kritérií) počet voličov v jednom volebnom okrsku nižší alebo môže **mierne** prekročiť ustanovený počet 1000 voličov, **avšak nie o stovky voličov**. Odchýlka od zákonom ustanoveného primeraného počtu voličov smerom nahor najmä nesmie ohroziť pružný priebeh hlasovania a sčítavania hlasov a vytvárať riziko možného narušenia poriadku vo volebnej miestnosti vyplývajúceho z veľkého množstva voličov, ktorí sa v tom istom čase dostavili hlasovať. **Aj vzhľadom na skúsenosti z praxe môžeme konštatovať, že nie je v súlade s úmyslom zákonodarcu, ak sa v obci s počtom voličov prevyšujúcim 1400 utvorí len jeden volebný okrskok. A je absolútne neakceptovateľné, ak sa v obci utvorí volebný okrskok s počtom voličov napr. 1800 či 2000.**

Zároveň treba vziať do úvahy aj fakt, že vo voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky sa uplatňuje inštitút hlasovacieho preukazu, tzn. do volebnej miestnosti sa môžu dostaviť aj voliči, ktorých okrsková volebná komisia dopíše do zoznamu voličov na základe predloženého hlasovacieho preukazu, čo predstavuje nárast počtu voličov, ktorý nie je možné vopred odhadnúť. Rovnako nemožno opomenúť skutočnosť, že v týchto voľbách sa zisťujú výsledky prednostného hlasovania (tzv. preferenčné krúžky), ktoré vyžaduje veľký časový priestor a maximálnu sústredenosť členov okrskovej volebnej komisie, čo pri veľkom počte hlasujúcich voličov predstavuje výrazné sťaženie práce členov komisie v podobe rizika zvýšenej únavy a s tým súvisiacej zníženej pozornosti a tiež predĺženia samotného času zisťovania výsledkov hlasovania.

2. Taktiež zdôrazňujeme aj potrebu rešpektovania § 8 ods. 1 poslednej vety zákona, podľa ktorej: „**Starosta obce pri určovaní volebnej miestnosti prihliada na to, aby do volebnej miestnosti mali čo najľahší prístup aj zdravotne postihnutí voliči**“. Určenie bezbariérových volebných miestností, resp. volebných miestností ľahko dostupných aj zdravotne postihnutým a starším voličom je legitímnou požiadavkou, s ktorou sa pravidelne obracajú na Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky organizácie na pomoc zdravotne znevýhodneným občanom či organizácie zastupujúce seniorov a tiež samotní voliči.
3. V neposlednom rade nemožno zabúdať na **adekvátne a včasné informovanie voličov o určení volebných miestností a o utvorení volebných okrskov s vymedzením ich územného obvodu na úradnej tabuli obce a na jej webovom sídle, ak ho má obec zriadené**, aby sa voliči s trvalým pobytom na území obce, ako aj voliči, ktorí chcú v obci hlasovať s použitím hlasovacieho preukazu mohli včas oboznámiť s podrobnosťami o utvorených volebných okrskoch a k nim prislúchajúcim volebným miestnostiam.

Je potrebné si uvedomiť, že **starosta obce utvára volebné okrsky a určuje volebné miestnosti predovšetkým pre voličov svojej obce**. Má byť teda jeho eminentným záujmom rozumným utvorením volebného okrsku a vhodným situovaním volebnej miestnosti vytvoriť jednak primerané podmienky pre prácu členov okrskovej volebnej komisie vo volebný deň, no najmä tým prispieť k plynulému, bezproblémovému a nesťaženému hlasovaniu voličov danej obce, ako aj voličov hlasujúcich v obci prostredníctvom hlasovacieho preukazu.

V Bratislave 19. júna 2023

Ing. Eva Chmelová
riaditeľka odboru volieb, referenda
a politických strán
Ministerstvo vnútra SR

